

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nadejda Toma,

Judecători

Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău din 31 martie 2021 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, declarat de avocatul Sergiu Musteață, în numele inculpatului

Melentiev Vladimir xxxx,

anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătoriei Râșcani, Chișinău din 24.09.2016, în baza art. 187 alin. (2) lit. f), 90 Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 27.12.2017 fiind anulată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei de 3 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip închis;

2) sentința Judecătoriei Râșcani, Chișinău din 23.10.2018, în baza art. 217 alin. (3) lit. e), 90 Cod penal la 1 an și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probă de 3 ani.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>14.02.2020 - 31.03.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>22.04.2021 - 10.11.2021,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>15.02.2022 - 11.04.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 31 martie 2021, Melentiev Vladimir a fost condamnat în baza art. 174 alin. (1) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost **anulată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei** stabilite lui Melentiev Vladimir prin sentința Judecătorei Chișinău din 23 octombrie 2018.

Potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială **la pedeapsa aplicată prin noua sentință** a pedepsei aplicate conform sentinței Judecătorei Chișinău din 23.10.2018, i-a fost stabilită pedeapsă de 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială **la pedeapsa aplicată prin noua sentință** a pedepsei neexecutate aplicate conform sentinței Judecătorei Râșcani, Chișinău din 24.09.2016, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 7 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 31 martie 2021, urmând ca **durata executării pedepsei închisorii instituită în baza sentinței Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016, să fie calculată pe parcursul executării pedepsei.**

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în mărime de 3580 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Melentiev Vladimir, la 01 ianuarie 2020, orele 21:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale cu Xxxx, știind cu certitudine că aceasta este minoră și că nu a împlinit vârsta de 16 ani, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, a condus-o în apartamentul nr. x de pe str. Xxxx, or. Xxxx, mun. xxxx, unde locuiește și acolo, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, a întreținut cu minora raport sexual altul decât violul, în forma actelor de penetrare vaginală.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a refuzat să facă declarații.

La etapa urmăririi penale, însă, fiind audiat în calitate de bănuit, a recunoscut că a întreținut cu minora Xxxx, despre care știa că are vârsta de 14 ani, două rapoarte sexuale benevole, unul la 01.01.2020, în apartamentul său din or. Xxxx, str. Xxxx și altul cu vreo două săptămâni înainte, în subsolul casei nr. xxxx str. xxxx, or. Xxxx. Fiind audiat în calitate de învinuit, la fel și-a recunoscut integral vina și a menținut declarațiile anterioare.

Totodată, vinovăția inculpatului este dovedită prin mijloace de probă și procedee probatorii, inclusiv declarațiile părții vătămate minore Xxxx, că cu inculpatul are o relație de prietenie. La 01.01.2020, acasă la Vladimir, a întreținut cu acesta un raport sexual benevol, fără ca el s-o forțeze. A întreținut relații sexuale cu inculpatul a doua oară, iar prima dată s-a întâmplat pe 17.12.2019.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 174 alin. (1) Cod penal, ca raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

Cu referire la solicitarea apărătorului privind respingerea rechizitoriului ca fiind un act lovit de nulitate și încetarea procesului penal în privința inculpatului, se reține că potrivit art. 284 alin. (5) Cod de procedură penală, concomitent cu scoaterea persoanei de sub urmărirea penală în cazurile prevăzute la alin. (2) pct.2) și 3), dacă fapta penală nu se impută altei persoane și nu este necesară continuarea procesului penal, prin aceeași ordonanță se dispune și clasarea cauzei penale. În corespundere cu prevederile alin. (6) al aceluiași articol, dacă se dispune scoaterea persoanei de sub urmărirea penală doar cu privire la un capăt de acuzare sau în cazul prevăzut la alin. (2) pct. 1), ori, dacă din alte considerente este necesară continuarea urmăririi penale, procurorul restituie cauza penală organului de urmărire penală, cu indicația respectivă, fixând termenul de urmărire penală, sau dispune o altă soluție în conformitate cu prezentul cod.

La caz, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Râșcani, Nicolae Gurev, din 03.01.2020 s-a dispus scoaterea lui Melentiev V. de sub urmărire penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu continuarea urmăririi penale în privința lui pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal.

Urmează a fi respinsă și solicitarea apărătorului privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a lui Melentiev V. ca fiind emisă contrar prevederilor legale și cu expirarea termenelor procesuale. Or, prin ordonanța din 03.01.2020, s-a dispus scoaterea lui Melentiev V. de sub urmărire penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (2) Cod penal și prin aceeași ordonanță s-a dispus continuarea urmăririi penale în privința acestuia pentru infracțiunea prevăzută de art. 174 alin. (1) Cod penal, nefiindu-i aplicată nicio măsură preventivă. Prin urmare, ***calitatea procesuală de bănuît a lui Melentiev V. pentru comiterea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire la data de 04.02.2020 începe să curgă de la data de 03.01.2020.***

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont că inculpatul a comis o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani, că circumstanțe atenuante și agravante nu au fost stabilite, că anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Chișinău din 23.10.2018, pe art. 217 alin. (3) lit. e), 90 Cod penal, la 1 an 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani; prin sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016 a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. f), 90 Cod penal,

la 3 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani; prin încheierea Judecătoriei mun. Chișinău din 27.12.2017, a fost anulată condamnarea cu suspendarea condiționată a pedepsei, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016 în penitenciar de tip semiînchis, din momentul arestării.

Instanța a reținut că, prin prisma art. 34 alin. (2), coroborat cu art. 111 alin. (1) lit. d) Cod penal, inculpatul se află în prezența recidivei periculoase. Conform art. 90 alin. (10) Cod penal, în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85, dacă, după caz, nu sunt aplicabile prevederile alin. (11) din prezentul articol.

Astfel, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate conform sentinței Judecătoriei Chișinău din 23.10.2018, i se va stabili o pedeapsă cu închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

3.1. Avocatul Sergiu Musteață a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

Apelantul a indicat că ordonanța de punere sub învinuire din 04 februarie 2020 pe art. 174 Cod penal a fost emisă înafara urmării penale, nefiind pornită urmărirea penală conform rigorilor legii procesul-penale. Totodată, este încălcat și principiul non bis in idem, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului prin urmărirea penală repetată a lui Melentiev V. pe aceleași acțiuni, fiind anterior expirat termenul de menținere a acestuia în calitate de bănuț în baza procesului-verbal de reținere, cu eliberarea bănuțului, fără a fi pus sub învinuire.

În pct. 2 al sentinței pronunțate, prima instanță a constatat eronat că Melentiev V. nu ar fi recunoscut vinovăția. Esența este că inculpatul s-a folosit de dreptul procesual de a nu da declarații, respectiv constatarea că el nu ar fi recunoscut vinovăția este greșită juridic.

În continuare, fiind audiat în calitate de învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, Melentiev V. și-ar fi recunoscut vinovăția integral și ar fi menținut declarațiile anterioare, este o constatare eronată, deoarece Melentiev V. nu a dat declarații în calitate de învinuit, nu a semnat nici un proces-verbal de audiere în calitate de învinuit, procesul-verbal de audiere nu este semnat de inculpat sau de avocat, iar declarațiile sunt dactilografiate din timp de procuror, contrar prevederilor procesual-penale și aduse în incinta Penitenciarului nr. 4 din or. XXXX la 04 februarie 2020, unde procurorul i-a adus la cunoștința inculpatului ordonanța de punere sub învinuire pe art. 174 alin. (1), Cod penal din aceeași dată.

Faptul că punerea sub învinuire a avut loc în incinta Penitenciarului nr. 4 va fi confirmată ulterior. Procurorul a falsificat din timp declarațiile indicate în acest proces-verbal de audiere a învinuitului cu încălcarea normelor procesual-penale, iar prima instanță a neglijat aceste încălcări procesuale, punându-i direct întrebarea inculpatului dacă recunoaște vinovăția, pe când corect procesual era să-l întrebe dacă dorește să dea anumite declarații asupra acuzației aduse.

Instanța de fond nu a examinat argumentele apărării privind falsificarea ordonanței procurorului din 03 ianuarie 2020 deja după prezentarea materialelor cauzei penale spre cunoștință și plasarea acesteia la dosarul cauzei penale, ordonanță prin care ar fi dispus continuarea urmăririi penale pe art. 174 Cod penal.

Deci, judecătorul urma să examineze aceste argumente, deoarece s-au invocat date serioase privind falsificarea acestei ordonanțe cu dată din urmă, plasarea ei printre actele dosarului penal, cu necesitatea evidentă de a șterge și modifica numerotările paginilor dosarului cauzei penale. Această ordonanță din 03.01.2020, falsificată de procurorul N. Guriev, nu era la dosarul cauzei penale, la momentul prezentării părții apărării a materialelor cauzei penale la 04.02.2020 în incinta Penitenciarului nr. 4 și nici nu a fost adusă la cunoștința lui Melentiev V. la etapa urmăririi penale, lipsind vreo semnătură de-a lui Melentiev V. sau a apărătorului acestuia, precum că le-a fost adusă la cunoștință această ordonanță sau alte probe în acest sens.

În schimb, prima instanță a indicat că prin această ordonanță inexistentă la 03.01.2020, lui Melentiev V. i-a fost acordat statutul de bănuț în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 Cod penal.

În continuare, pe baza acestei ordonanțe falsificate, prima instanță a făcut trimitere la prevederile art. 284 alin. (5) Cod de procedură penală, argumentând că concomitent, cu scoaterea de sub urmărire penală, este posibilă continuarea procesului penal.

Apoi, a făcut trimitere și la alin. (6), art. 284 Cod de procedură penală, indicând că procurorul a dispus continuarea urmăririi penale pentru comiterea infracțiunii de la art. 174 alin. (1) Cod penal, dar fără să examineze cererile privind falsificarea acestei ordonanțe, care nu exista la 03.01.2020 și fără ca însuși procurorul să invoce în ordonanța falsificată prevederile art. 284 alin. (5), alin. (6) Cod de procedură penală. Un argument suplimentar al falsificării acestei ordonanțe este și faptul că ordonanța procurorului din aceeași dată, orele 13:20, privind eliberarea lui Melentiev V., ordonanță care se află la dosar după ordonanța falsificată, i-a fost adusă la cunoștință acestuia și s-a semnat în acest sens, pe când ordonanța falsificată de procuror nu conține nici o mențiune a aducerii la cunoștința părții apărării a acesteia în aceeași zi.

Astfel, s-a constatat că procurorul a încălcat termenele procesuale obligatorii privind menținerea persoanei reținute în calitate de bănuț, iar ordonanța privind eliberarea persoanei reținute din 03.01.2020, orele 13:20 era numerotată inițial cu nr. 40, ulterior, pentru a putea plasa în dosar ordonanța falsificată, procurorul a renumerotat ordonanța privind eliberarea persoanei reținute de la nr. 40 la nr. 42, ordonanță care conține ștersături în locul plasării numărului documentului, pe când ordonanța falsificată cu dată din urmă și plasată în dosarul cauzei penale înaintea ordonanței privind eliberarea persoanei reținute, nu conține ștersături. Totodată, dacă în ordonanța falsificată procurorul a dispus eliberarea imediată a lui Melentiev V., care era necesitatea emiterii unei noi ordonanțe privind eliberarea persoanei. Toate acestea au demonstrat falsificarea ordonanței de către procuror, pentru a acoperi încălcările normelor procesuale-penale admise.

Motivele impunerii încetării procesului penal privind acuzația de comitere a infracțiunii de la art. 174 Cod penal, au fost invocate în cererea corespunzătoare, înregistrată în primă instanță și în referința la rechizitoriul întocmit de procuror.

Inculpatul a fost scos de sub urmărire penală, după care pus sub învinuire în cadrul aceleiași cauze penale, fără a fi reluată urmărirea penală. Conform prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, „(1) Bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuît prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît; persoana reținută - mai mult de 72 de ore.

Calitatea de bănuît încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

Conform prevederilor art. 230 Cod de procedură penală, „(1) Termene în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod. (2) în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Principiul statuat de art. 21 din Constituție - asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar - pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală (Monitorul Oficial 235-240/27, 03.12.2010), Curtea Constituțională a constatat că sintagma „în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” încalcă dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art. 21 din Constituție, articol care obligă autoritățile publice competente să asigure persoanei suspectate de săvârșirea unei infracțiuni toate garanțiile necesare apărării sale. Conform acestei hotărâri, Curtea a apreciat că în cazul când calitatea de bănuît a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, persoana are convingerea că nu mai este bănuîtă și urmărită penal.

Prin urmare, ordonanța de punere sub învinuire este lovită de nulitate, datorită încălcării termenelor procesuali; totodată, indiferent de declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire, pe motivul încălcării termenelor procesuali, procedurile penale în această cauză penală urmează a fi încetate, deoarece se încalcă dreptul de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași acțiune.

Nulitatea ordonanței de punere sub învinuire pe art. 174 Cod penal a fost invocată atât la momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, cât și la informarea despre terminarea urmăririi penale, prezentarea materialelor cauzei spre cunoștință, ședința preliminară în primă instanță.

Totodată, nulitatea ordonanței de punere sub învinuire din 04.02.2020, urma a fi examinată în complex cu examinarea falsificării ordonanței din 03.01.2020.

În procesul-verbal de informare a învinuitului despre terminarea urmăririi penale, este menționat personal de avocat solicitarea scoaterii de sub urmărire penală în legătură cu nulitatea actelor procesuale, ceea ce denotă că anterior, nu a fost comunicată părții apărării nici o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală, deși, de drept, bănuitul/reținutul Melentiev V. a fost eliberat la 03.01.2020, scos de drept de sub urmărire penală sau, altfel spus, cu obligațiunea procurorului de a emite o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală și nu i-a fost adusă la cunoștință o altă ordonanță privind statutul de bănuیت pe art. 174 Cod penal, deși este o obligațiune procesuală imperativă.

Art. 4 din Protocolul nr. 7 la CtEDO interzice nu numai judecarea, dar și urmărirea penală a unei persoane pentru o a doua „infrațiune”, în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt, în substanță, aceleași”.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a constatat că instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, pe art. 174 alin. (1) Cod penal, ca raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

Sunt nefondate argumentele avocatului de încetare a procesului penal și declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire or, prin ordonanța din 03.01.2020, s-a dispus scoaterea lui Melentiev V. de sub urmărire penală pe art. 171 alin. (2) Cod penal și prin aceeași ordonanță, s-a dispus continuarea urmăririi penale în privința acestuia pentru infrațiunea prevăzută de art. 174 alin. (1) Cod penal, nefiindu-i aplicată nicio măsură preventivă.

Prin urmare, **calitatea procesuală de bănuیت** a lui Melentiev V. pentru comiterea infrațiunii pentru care a fost pus sub învinuire la 04.02.2020, **a început să curgă de la data de 03.01.2020.**

Astfel, acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infrațiunii prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod penal, individualizate, ca raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

5. Avocatul Sergiu Musteață declară recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința inculpatului, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

Recurentul invocă că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor apelului legate de falsificarea de către procuror a ordonanței din 03.01.2021, prin care ar fi dispus continuarea urmăririi penale pe art. 174 Cod penal, o infrațiune pentru care nici

nu s-a pornit urmărirea penală și nici nu a fost recunoscut în calitate de banuit Melentiev V., ordonanță care nici nu a fost comunicată nici lui Melentiev V., nici apărătorului său, ceea ce este o circumstanță suplimentară a falsificării acesteia.

Ordonanța de punere sub învinuire din 04 februarie 2020 pe art. 174 Cod penal a fost emisă înafara urmării penale, nefiind pornită urmărirea penală conform rigorilor legii procesul-penale. Totodată, este încălcat și principiul non bis in idem, art. 4 al Protocolului nr. 7 la Convenția Europeană pentru Drepturile Omului prin urmărirea penală repetată a lui Melentiev V. pe aceleași acțiuni, fiind anterior expirat termenul de menținere a acestuia în calitate de bănuit în baza procesului-verbal de reținere, cu eliberarea bănuitului, fără a fi pus sub învinuire.

Instanțele au constatat eronat că Melentiev V. nu ar fi recunoscut vinovăția. Esența este că inculpatul s-a folosit de dreptul procesual de a nu da declarații, respectiv constatarea că el nu ar fi recunoscut vinovăția este greșită juridic.

Melentiev V. nu a dat declarații în calitate de învinuit, nu a semnat nici un proces-verbal de audiere în calitate de învinuit, procesul-verbal de audiere nu este semnat de inculpat sau de avocat, iar declarațiile sunt dactilografiate din timp de procuror, contrar prevederilor procesual-penale și aduse în incinta Penitenciarului nr. 4 din or. Xxx la 04 februarie 2020, unde procurorul i-a adus la cunoștința inculpatului ordonanța de punere sub învinuire pe art. 174 alin. (1), Cod penal din aceeași dată.

Procurorul a falsificat din timp declarațiile indicate în acest proces-verbal de audiere a învinuitului cu încălcarea normelor procesual-penale, iar prima instanță a neglijat aceste încălcări procesuale, punându-i direct întrebarea inculpatului dacă recunoaște vinovăția, pe când corect procesual era să-l întrebe dacă dorește să dea anumite declarații asupra acuzației aduse.

Instanțele nu au examinat argumentele apărării privind falsificarea ordonanței procurorului din 03 ianuarie 2020 deja după prezentarea materialelor cauzei penale spre cunoștință și plasarea acesteia la dosarul cauzei penale, ordonanță prin care ar fi dispus continuarea urmăririi penale pe art. 174 Cod penal.

S-au invocat date serioase privind falsificarea acestei ordonanțe cu dată din urmă, plasarea ei printre actele dosarului penal, cu necesitatea evidentă de a șterge și modifica numerotările paginilor dosarului cauzei penale. Această ordonanță din 03.01.2020, falsificată de procurorul N. Guriev, nu era la dosarul cauzei penale, la momentul prezentării părții apărării a materialelor cauzei penale la 04.02.2020 în incinta Penitenciarului nr. 4 și nici nu a fost adusă la cunoștința lui Melentiev V. la etapa urmăririi penale, lipsind vreo semnătură de-a lui Melentiev V. sau a apărătorului acestuia, precum că le-a fost adusă la cunoștință această ordonanță sau alte probe în acest sens.

Prin urmare, instanțele neîntemeiat au indicat că prin această ordonanță inexistentă la 03.01.2020, lui Melentiev V. i-a fost acordat statutul de bănuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 Cod penal.

Pe baza acestei ordonanțe falsificate, prima instanță a făcut trimitere la prevederile art. 284 alin. (5) Cod de procedură penală, argumentând că concomitent, cu scoaterea de sub urmărire penală, este posibilă continuarea procesului penal.

Apoi, a făcut trimitere și la alin. (6), art. 284 Cod de procedură penală, indicând că procurorul a dispus continuarea urmăririi penale pentru comiterea infracțiunii de la art. 174 alin. (1) Cod penal, dar fără să examineze cererile privind falsificarea acestei ordonanțe, care nu exista la 03.01.2020 și fără ca însăși procurorul să invoce în ordonanța falsificată prevederile art. 284 alin. (5), alin. (6) Cod de procedură penală. Un argument suplimentar al falsificării acestei ordonanțe este și faptul că ordonanța procurorului din aceeași dată, orele 13:20, privind eliberarea lui Melentiev V., ordonanță care se află la dosar după ordonanța falsificată, i-a fost adusă la cunoștință acestuia și s-a semnat în acest sens, pe când ordonanța falsificată de procuror nu conține nici o mențiune a aducerii la cunoștința părții apărării a acesteia în aceeași zi.

Astfel, procurorul a încălcat termenele procesuale obligatorii privind menținerea persoanei reținute în calitate de bănuț, iar ordonanța privind eliberarea persoanei reținute din 03.01.2020, orele 13:20 era numerotată inițial cu nr. 40, ulterior, pentru a putea plasa în dosar ordonanța falsificată, procurorul a renumerotat ordonanța privind eliberarea persoanei reținute de la nr. 40 la nr. 42, ordonanță care conține ștersături în locul plasării numărului documentului, pe când ordonanța falsificată cu dată din urmă și plasată în dosarul cauzei penale înaintea ordonanței privind eliberarea persoanei reținute, nu conține ștersături. Totodată, dacă în ordonanța falsificată procurorul a dispus eliberarea imediată a lui Melentiev V., care era necesitatea emiterii unei noi ordonanțe privind eliberarea persoanei. Toate acestea au demonstrat falsificarea ordonanței de către procuror, pentru a acoperi încălcările normelor procesuale-penale admise.

Motivele impunerii încetării procesului penal privind acuzația de comitere a infracțiunii pe la art. 174 Cod penal, au fost invocate în cererea corespunzătoare, înregistrată în primă instanță și în referința la rechizitoriul întocmit de procuror.

Inculpatul a fost scos de sub urmărire penală, după care pus sub învinuire în cadrul aceleiași cauze penale, fără a fi reluată urmărirea penală. Conform prevederilor art. 63 Cod de procedură penală, „(1) Bănuțul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuț prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: 1) procesul-verbal de reținere; organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț; persoana reținută - mai mult de 72 de ore.

Calitatea de bănuț încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

Conform prevederilor art. 230 Cod de procedură penală, „(1) Termene în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod. (2) în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Principiul statuat de art. 21 din Constituție - asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar - pe lângă alte

drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă.

În Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală (Monitorul Oficial 235-240/27, 03.12.2010), Curtea Constituțională a constatat că sintagma „în cazul acumulării ulterioare a probelor suficiente” încalcă dreptul de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art. 21 din Constituție, articol care obligă autoritățile publice competente să asigure persoanei suspectate de săvârșirea unei infracțiuni toate garanțiile necesare apărării sale. Conform acestei hotărâri, Curtea a apreciat că în cazul când calitatea de bănuit a încetat de drept, ca urmare a expirării termenelor prescrise de alin. (2) art. 63 Cod de procedură penală, persoana are convingerea că nu mai este bănuită și urmărită penal.

Prin urmare, ordonanța de punere sub învinuire este lovită de nulitate, datorită încălcării termenelor procesuali; totodată, indiferent de declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire, pe motivul încălcării termenelor procesuali, procedurile penale în această cauză penală urmează a fi încetate, deoarece se încalcă dreptul de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași acțiune.

Nulitatea ordonanței de punere sub învinuire pe art. 174 Cod penal a fost invocată atât la momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, cât și la informarea despre terminarea urmăririi penale, prezentarea materialelor cauzei spre cunoștință, ședința preliminară în primă instanță.

Totodată, nulitatea ordonanței de punere sub învinuire din 04.02.2020, urma a fi examinată în complex cu examinarea falsificării ordonanței din 03.01.2020.

În procesul-verbal de informare a învinuitului despre terminarea urmăririi penale, este menționat personal de avocat solicitarea scoaterii de sub urmărire penală în legătură cu nulitatea actelor procesuale, ceea ce denotă că anterior, nu a fost comunicată părții apărării nici o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală, deși, de drept, bănuitul/reținutul Melentiev V. a fost eliberat la 03.01.2020, scos de drept de sub urmărire penală sau, altfel spus, cu obligațiunea procurorului de a emite o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală și nu i-a fost adusă la cunoștință o altă ordonanță privind statutul de bănuit pe art. 174 Cod penal, deși este o obligațiune procesuală imperativă.

Art. 4 din Protocolul nr. 7 la CtEDO interzice nu numai judecarea, dar și urmărirea penală a unei persoane pentru o a doua „infracțiune”, în măsura în care aceasta are la origine fapte identice sau fapte care sunt, în substanță, aceleași.”

În drept, recursul, este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 297 alin. (4) Cod de procedură penală, toate cererile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza. Conform art. 364 alin. (3) Cod de procedură penală, cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. În corespundere cu art. 314 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele prezentate de părți sau administrate la cererea acestora, inclusiv să dea citire proceselor-verbale și altor documente. Potrivit art. 336 alin. (3) pct. 7) și 8) Cod de procedură penală, procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă cererile și demersurile formulate de părți și de ceilalți participanți la proces și încheierile date de instanță, fie consemnate în procesul-verbal, fie întocmite separat, cu mențiunea respectivă în procesul-verbal, documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Conform art. 395 alin. (1) pct. 3), alin. (3), în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului, pedeapsa definitivă pe care urmează să o execute. În toate cazurile, pedeapsa trebuie să fie precizată astfel încât la executarea sentinței să nu apară niciun fel de îndoieli cu privire la categoria și mărimea pedepsei stabilite de instanța de judecată. Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. În corespundere cu art. 90 alin. (10) și

(11) Cod penal, în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art.85, dacă, după caz, nu sunt aplicabile prevederile alin. (11) din prezentul articol. În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune o infracțiune intenționată *mai puțin gravă*, problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei se soluționează de către instanța de judecată, *la propunerea organului care exercită supravegherea* asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei. Potrivit art. 85 alin. (1) și (3) Cod penal, dacă după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. Pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentințe trebuie să fie mai mare decât pedeapsa stabilită pentru săvârșirea unei noi infracțiuni și decât partea neexecutată a pedepsei pronunțate prin sentința anterioară a instanței de judecată.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală, se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a soluționat sub nicio formă plângerea avocatului S. Musteață din 20.05.2021, privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (*f.d. 151*).

Ori, în materialele cauzei lipsește încheierea instanței în aspectul vizat, lipsind o asemenea soluție și în dispozitivul sentinței;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, în special cele invocate în referința avocatului S. Musteață din 03.07.2020, asupra rechizitoriului și învinuirii formulate inculpatului (*f.d. 154*), în plângerea avocatului S. Musteață din 20.05.2021 privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (*f.d. 151*), repetate în cererile de apel și recurs ordinar (*pct. 3., 5. din decizie*).

Pe lângă aceasta, concluzia sumară și neclară că: „...calitatea procesuală de bănuie a lui Melentiev V. pentru comiterea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire la data de 04.02.2020 începe să curgă de la data de 03.01.2020...”, fiind lipsită de orice suport juridic, adică nefiind argumentată în raport cu concrete norme de drept procesual penal, în special art. 63, 165, 283, 284, și 287 Cod de procedură penală, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

c) soluția din dispozitiv că: „*Se anulează condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Melentiev Vladimir prin sentința Judecătoriei Chișinău din 23 octombrie 2018, prin care a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (3) lit. e) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani, iar conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani*”, contravine prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal, deoarece art. 174 alin. (1) Cod penal, imputat inculpatului, nu reprezintă o infracțiune **mai puțin gravă**, iar problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost inițiată **la propunerea organului care exercită supravegherea** asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei.

Pe lângă aceasta, aplicarea sumară, în dispozitiv, de două ori a prevederilor art. 85 Cod penal: „...**la pedeapsa aplicată prin noua sentință...**”, cât și dispoziția: „**urmând ca durata executării pedepsei închisorii instituită în baza sentinței Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016, să fie computată pe parcursul executării pedepsei**”, contravine prescripțiilor art. 85 alin. (1) și (3) Cod penal, nefiind clară pedeapsa definitivă stabilită inculpatului, modul și durata de executare a acesteia.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, inclusiv nu a soluționat sub nicio formă plângerea avocatului S. Musteață din 20.05.2021, privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (*f.d. 151*), menținând, astfel, o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, în special cele invocate în referința avocatului S. Musteață din 03.07.2020, asupra rechizitoriului și învinuirii formulate inculpatului (*f.d. 154*), în plângerea avocatului S. Musteață din 20.05.2021 privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (*f.d. 151*), repetate în cererile de apel și recurs ordinar (*pct. 3., 5. din decizie*);

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 38-39, 72;

d) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total sau parțial hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și

dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Sergiu Musteață, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021 în privința inculpatului Melentiev Vladimir xxxx și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 13 mai 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

